

POKOJ

ŠTVRTĽROČNÍK CIRKEVNÉHO ZBORU
ECAV BUDIMÍR

*Ale anjel im povedal:
Nebojte sa, veď zvestujem vám veľkú radosť,
ktorá bude všetkému ľudu,
lebo narodil sa vám dnes
v meste Dávidovom Spasiteľ,
ktorý je Kristus Pán.
L 2, 10 - 11*

ROČNÍK XVI.
ČÍSLO 04/2023
ISSN 2729-952X

OBSAH

Biblické zamyslenie	3
Vianočná báseň	4
Život v službe	5
Martin Luther a jeho spis „Ježiš Kristus sa narodil ako Žid“	8
Farkaš Baloghy	10
Cesta za drahokamom	12
„Biblia – artefakt alebo živá kniha?!“	14
Kolko lásky sa zmestí do krabice od topánok	15
Dve milé stretnutia pri guláši a kapustnici	16
Modlitba Františka Saleského v starobe	19
Pietna spomienka pri hrobe Alberta Ujházyho	20
Albert Ujházy	22
Obláčik pre deti!	24
Adventné vence	26
Okienko do cirkevného zboru	27

POKOJ, štvrťročník Cirkevného zboru Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku Budimír, číslo 04/2023, ročník 16. Vydáva Cirkevný zbor ECAV na Slovensku Budimír. Adresa redakcie: Budimír 16, 04443. IČO 31971555, DIČ 2021245875. Zodpovedná redaktorka: Mgr. Anna Debnárová, kontakt: budimir@ecav.sk, 0918828006. Nevyžiadané rukopisy sa nevracajú. Redakcia si vyhradzuje právo krátiť príspevky. Texty neprešli jazykovou korektúrou. ISSN 2729-952X, EV 6025/21.

Fotografie: obálka - freepik.com, články - archív autorov, archív CZ ECAV Budimír a pixabay.com. Dátum vydania: 15. december 2023

BIBLICKÉ ZAMYSLENIE

„Ale anjel im povedal: Nebojte sa, veď zvestujem vám veľkú radosť, ktorá bude všetkému ľudu, lebo narodil sa vám dnes v meste Dávidovom Spasiteľ, ktorý je Kristus Pán.“

L 2, 10 – 11

V Biblii je množstvo zmienok o anjeloch. Ale, Biblia nekladie dôraz na to, ako vyzerali, ale na ich úlohu. Anjeli sú totiž poslovia. Anjeli sú zvestovatelia. Anjeli prinášajú správy. Aj cirkevný otec Augustín hovorí „Anjel to nie bytosť, ale úloha.“ Úlohou Božích poslov, teda anjelov je oznámiť niečo dôležité, niečo rozhodujúce a smerodajné pre náš život. Z uvedených slov nám znejú slová nádeje a radosti nielen pre vianočné sviatky, ale na každý deň nášho života. Nie nespravodlivosť, nie beznádej, nie núdza a smrť určujú našu budúcnosť, ale radosť, pretože niečo nové sa začína. „lebo narodil sa vám dnes v meste Dávidovom Spasiteľ, ktorý je Kristus Pán.“ Toto dieťa, ktorého narodenie si počas Vianoc pripomíname je špeciálne, je výnimočné. Každé dieťa je síce výnimočné pre svojich rodičov a svoju rodinu, to je pravda, ale toto dieťa Ježiš je Spasiteľom. Nie je obyčajným človekom. Je to Boh, ktorý sa k Nám sklonil ako dieťa narodené v Betleheme. V Ježišovi Kristovi sa nám

skláňa Božia láska. V Ježišovi Kristovi máme odpustenie všetkých našich hriechov a vín. Niet už odsúdenia, niet už zatratenia tých, ktorí sú v Kristovi, ktorí prijímajú túto radostnú správu. Ak túto radostnú správu nenecháme len znieť počas Vianoc, alebo sa nestane len mottom na vianočné pozdravy, ale bude mať miesto aj v našich srdciach, v našich životoch, potom budeme prežívať tú skutočnú radosť, tak ako aj pastieri a spolu s rytierstvom nebeským budeme chváliť Boha a volať „Sláva na výsostiach Bohu a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle!“ a nielen to, potom sa Vianoce pre nás nikdy neskončia. Ak v jaslách v Betleheme rozpoznáme svojho spasiteľa, záchrancu pre život večný, radosť Vianočného evanjelia nás bude niesť aj v ťažkostiach nášho života. Pastieri, ktorí v Ježišovi rozpoznali Spasiteľa sa z Betlehema vracajú späť do svojho ťažkého života. Ale už to nikdy nebude ako predtým. Pretože radosť z Vianoc zmenila ich život. Zrazu vidia svet inými očami a sú zmenení, žijú novým životom. A Vianoce môžu zmeniť aj naše životy a Vianoce menia aj tento svet, ak v Ježišovi spoznáme aj my svojho Spasiteľa. Amen.

Anna Debnárová
zborová farárka

VIANOČNÁ BÁSEŇ

*V hluku veľkomesta
stovky prázdnych slov.
Zabudnutá CESTA
a tisíce pošliapaných snov.*

*Keď život bez lásky
bludiskom uteká,
márne sú otázky
bez viery človeka.*

*Len jediné slovo
bolo na počiatku.
Dnes telom sa stáva,
skúsme začať od začiatku.*

*Do jasiel vkladáť krehké plány,
s pokorou hľadiť do neba.
Nádej sťa sviecu chrániť v dlani,
zabudnúť celkom na seba.*

*Namiesto darov
darom sa stávať,
Kráľovi kráľov
život odovzdávať.*

*Dieťaťko uzdraví
bolesť i samotu.
Nádejou zaplaví
každučkú prázdnotu.*

*Na nebi plnom hviezd
najkrajšia dnes žiari,
jediná pravá z ciest
je tá na oltári.*

Mária Podolská

ŽIVOT V SLUŽBE

Milí čitatelia nášho zborového časopisu POKOJ, v tomto vianočnom čase vám chceme predstaviť ďalšieho rodáka, člena nášho cirkevného zboru, pána farára Mgr. Vladimíra Maku (toho času už na dôchodku). Chceme tak pokračovať v dobrej snahe, umožniť bližšie spoznať bratov farárov (Budimírčanov), ktorí zasvätili svoj život v službe pri šírení evanjelia. Brat farár Mako ochotne súhlasil s rozhovorom, teda aj takouto formou prispievame k tomu, aby sme sa navzájom lepšie spoznávali v našej duchovnej rodine.

Vážený pán farár, na úvod by sme sa radi s vami vrátili do rokov vášho detstva, mladosti, študentských čias. Kedy a kde ste sa narodili, kde ste absolvovali roky štúdia, ktorí ľudia vo vašom okolí, resp. udalostí ovplyvnili vaše rozhodnutie stať sa farárom ?

Narodil som sa v Budimíre, rodičom otcovi Ondrejovi Makovi a mame Margite rod. Tomkovej, ako ich prvé dieťa. Pokrstený som bol v našom malebnom kostolíku bratom farárom A.Keveckým. Mám aj mladšiu sestru Ludmilu. Po skončení ZDŠ v Budimíre, som študoval na SPŠD v Košiciach, ktorú som maturitou aj úspešne ukončil v roku 1968. Podal som prihlášku na SEBF (Slovenská evanjelická bohoslovecká fakulta) v Bratislave, ktorú som po 5-ročnom štúdiu úspešne ukončil a 23. septembra 1973 v Košiciach som bol ordinovaný, br. biskupom Júliusom Filom str. To vokácio z Božej strany cez Jeho vôľu prichádzalo, od počiatku v našej rodine, hlavne cez rodičov a mamu. Či už to boli spoločne návštevy služieb Božích a tiež i počas

môjho rastu a dospievania, čo sa dialo v cirkevnom zbore, vždy do tejto práce bola zaangažovaná rodina. A tak postupne cez rodinné prostredie, zložité podmienky v ľudskej spoločnosti, nové objavy v škole života človek duchovne, etický rástol, dozrieval, pre novú službu, ktorú Pán Boh svojim časom odkryl a zjavnou urobil na poli cirkvi.

Štúdium na teologickej fakulte bolo zaiste veľkou a zaujímavou zmenou v živote mladého človeka. Na ktorých učiteľov ste ani po rokoch nezabudli, čím vás zaujali, ktoré

predmety v rámci štúdia boli vašimi „srdcovkami“?

Pán Boh, podľa bohatstva svojej slávy, dal skrze svojho Ducha mocne zosilniť na vnútornom človeku, aby Kristus prebýval vierou v našich srdciach a vy, zakorenení a založení v láske, aby ste mohli so všetkými „kresťanmi“ vystihnúť, čo je to za šírka a dĺžka, výška a hĺbka a poznať lásku Kristovu. Vďačné spomienky ostali na prof. Dr. J. Michalka, prof. Dr. K. Gábriša, prof. Dr. J. Janka, prof. Dr. J. Petrika, prof. Dr. K. Nandráského. Zaujali ma svojou odbornosťou, znalosťou Písma cez exegézu.

Ako mladý absolvent teológie ste mali predstavy o svojom ďalšom pôsobení v našej evanjelickej cirkvi. Čo všetko sa vám splnilo a čo vás možno niekedy aj zarmútilo?

Otázka, má trochu zaskočila. Ja som šiel do služby „slúžiť“ Hodnotenie mojej práce ako evanjelickeho farára bolo a bude raz hodnotené nie na základe toho, čo je možné pozorovať ľudskými možnosťami a zvlášť v službe tam, kde ma Pán cirkvi postavil. Viem ale, že Ním samým bude práca raz aj ocenená. „Ale ja Tebe dôverujem, Hospodine. Hovorím, Ty si môj Boh. V Tvojej ruke sú moje časy.“ (Ž 31, 15 – 16)

Môžete nám priblížiť vašu farársku službu? V ktorých cirkevných zboroch našej ECAV ste počas svojho profesijného pôsobenia slúžili?

Po ordinácii som nedostal hneď odporúčanie do služby od vtedajšieho cirkevného tajomníka, ale až 15. 12. 1973 som bol ustanovený za kaplána Dunajsko-nitrianskeho seniorátu do Pukanca, k seniorovi O. Ponickému. Odtiaľ som

potom odišiel na dvojročnú základnú-vojenskú službu, do VÚ v Táboře. Po skončení som nastúpil za námestného farára do CZ v Slavošovciach. Potom som bol ustanovený za námestného farára do CZ vo Vyšnom Žipove, kde som pôsobil viac ako 18 rokov. Tu som uzatvoril aj manželstvo s Darinou rod. Kmecovou. Tu sa nám narodili aj naše deti: dcéra Zuzanka a syn Vladimír. V roku 1994 som bol zvolený za zborového farára do CZ v Pozdišovciach, kde som pôsobil vyše 9 rokov. Pôsobil som v rozličných grémiách, tak v senioráte, ako aj v cirkvi. Nakoniec som odišiel do CZ v Brezne, kde som pôsobil vyše 12 rokov, až do svojho odchodu na dôchodok, po vyše 40-tich rokoch v ECAV na Slovensku.

Na záver ešte otázka ako si užívate čas, kedy už nie ste v aktívnej službe, rodina, záľuby...

Počas mojej, už nie aktívnej služby v cirkvi, milujúci Boh a láskavý Otec poskytuje mi väčší časový priestor na moju rodinu, prácu v záhrade a zvlášť na čas

s vnúčatami. Ďakujem, Pane, za lásku i požehnanie.

Slovo na záver:

Nažívajte tak, ako je hodné evanjelia Kristovho. Zvlášť aj v čase, ktorý k nám znova, bez nášho pričinenia prišiel, aby sme aj my, našli čas pre Krista, v svojom srdci a tak oživilí vzťah života cez Neho, v moci Božej vôle, v sile Božieho Ducha. Tak potom, aj tie skryté túžby, nádeje, očakávania v živote každého človeka, sa naplnia divotvorným tajomstvom Božej milosti, ktorá tvorí nových ľudí. Nielen ústa budú vyznávať, že Ježiš je Boží Syn, ale srdce bude svedčiť, že Ježiš Kristus je mojím Spasiteľom a Vykupiteľom. A vy, budete nielen veriť v Neho, ale aj trpieť pre Neho. Milujúci Boh, dokáže viac, ako si my, dokážeme predstaviť a uvedomiť.

S pozdravom a prianím všetkého dobrého,

Mgr. Vladimír Mako,
evanjelický a. v. farár

Rozhovor pripravila:
Božena Fazekášová
zborová presbyterka

Pri 50. výročí od ordinácie, ktorého sa brat farár Vladimír Mako v tomto roku z Božej milosti dožil, mu prajeme, aby ho aj naďalej sprevádzalo dobré zdravie, ale najmä Božie požehnanie, Jeho láska, pomoc a ochrana v každom čase!

„Kto v skrýši Najvyššieho prebýva a odpočíva v tóni Všemohúceho, ten vraví Hospodinovi: Moje útočisko, hrad môj, môj Boh, ja v Neho dúfam!“

(Ž 91, 1 – 2)

MARTIN LUTHER A JEHO SPIS „JEŽIŠ KRISTUS SA NARODIL AKO ŽID“

Blížia sa vianočné sviatky. Sú to sviatky pokoja, mieru a radosti. Aspoň tak sa to v dnešnej spoločnosti interpretuje. Už viac ako 30 rokov, od „Nežnej revolúcie“, sa pravidelne k slovu dostáva kresťanská viera a vianočné sviatky obsahujú aj to najdôležitejšie, prečo vznikli spomienku na narodenie Spasiteľa sveta Ježiša Krista. Pri tejto príležitosti je vhodné si spomenúť na jeden spis Martina Luthera, ktorý nie je až taký známy. Hovorí však veľa o vtedajšej spoločnosti a mnohé jeho myšlienky sú dodnes inšpiratívne. Ide o spis „Ježiš Kristus sa narodil ako Žid“, v nemeckom origináli „Dass Jesus Christus ein geborener Jude sei.“ Luther ho vydal v roku 1523 a chcel ním odpovedať na výčitky zo strany svojich katolíckych oponentov, ktorí tvrdili, že poprel božský pôvod a tým nepriamo aj panenské narodenie a Božie synovstvo Ježiša Krista. Považoval toto obvinenie za absurdné a chcel ho vyvrátiť prerozprávaním histórie biblického spasenia a navyše sa pokúšal presvedčiť Židov k prestúpeniu na kresťanskú vieru. Spis venoval bývalému rabínovi Jákovovi Gipferovi, ktorý sa okolo roku 1519, pod vplyvom Lutherových kázní, dal pokrstiť a vo Wittenbergu vyučoval hebrejčinu. Jemu samému napísal: „Hrubosť pápežov a duchovných zhoršili tvrdohlavosť Židov. Cirkevná doktrína a zvyky im neukazovali žiadne iskry svetla alebo tepla. Ale teraz,

keď sviati zlaté svetlo evanjelia, exituje nádej, že mnoho Židov (podobne ako Gipfer) sa zo srdca obráti ku Kristovi“. Luther Gipferovi venoval latinský preklad svojho diela. Cieľom bolo spoločensky integrovať Židov, aby mohli úspešne prestúpiť na kresťanstvo.

V samotnom spise Luther najprv odmietol celú predchádzajúcu misiu voči Židom, násilie a útlak, ktorý vyplynul z nesprávneho katolíckeho učenia. Zástupcovia pápežskej cirkvi sa podľa neho správali k Židom tak, že: „...dobrý kresťan by sa skôr stal Židom ako Žid kresťanom. Ak by sa takto správali apoštolovia k pohanom, nikto by sa nikdy nestal kresťanom. Židia boli násilne podrobení pápežstvu. Zabíjali sa s nimi ako so psami, boli urazení a okradnutí. A predsa sú Ježišovými pokrvnými príbuznými, ktorých si Boh vyvolil spomedzi všetkých národov a daroval im Sväté Písmo. Pokiaľ sú násilne prenasledovaní, urážaní a obviňovaní z toho, že potrebujú kresťanskú krv a z ďalších výmyslov, ako by sme chceli, aby boli k nám otvorení. Ak by im niekto chcel pomôcť, mal by voči nim praktizovať nie zákon pápeža, ale kresťanskú lásku, láskavo ich prijať, pracovať a žiť spolu, aby mohli naše kresťanské učenie a naše životy počuť a vidieť.“ Luther sa tu obracia aj do vlastných radov s otázkou: „Ak je veľa tvrdohlavých, čo to znamená?“ Odpoveď: „Nie všetci sme dobrými kresťanmi.“

tanmi!“ Ako „blázňovo dielo“ Luther označil tradičné cirkevné ohováranie Židov ako rituálnych vrahov. Jeho kritika, že sa so Židmi zaobchádza ako so psami, sa odvolávala na označenie bezdomovcov, ktoré bolo známe už od konca staroveku, v ktorom sa používali výrazy ako „blúdiace“ alebo „besné psy“. V roku 1519 biskup Juraj Falcký nariadil, aby boli všetci Židia v jeho diecéze úplne izolovaní, pretože neboli „ľuďmi ale psami“. V niektorých katolíckych oblastiach boli Židia, ktorí boli obvinení z náboženských alebo iných trestných činov, zavesení za nohy medzi dvoch živých psov, a tak ich popravovali obzvlášť mučivým a nečestným spôsobom.

Luther sa v druhej časti svojho spisu pokúsil dokázať, že v Ježišovi z Nazareta sa naplnili mesiášske zaslúbenia z Biblie. Prvýkrát interpretoval časti z 1M 3, 15; 1M 22, 18; 2S 7, 12; Iz 7, 14 ako proroctvá o Božom synovi a narodení Mesiáša z panny. Odporúčal pedagogicky odstupňované hlásanie evanjelia, aby Židia najprv spoznali Ježiša ako pravého Mesiáša a neskôr ich mali učiť, že Ježiš je tiež pravým Bohom. Tým by prekonal predsudky, že Boh nemôže byť človek. Zdôraznil tiež, že Boh darom Tóry a prorokov si vyvolil Židov ako žiadny iný ľud a že boli bližšie ku Kristovi ako pohania. Preto by sa s nimi malo jednať ohľaduplne a zaobchádzať s nimi ako s ľuďmi. Mali by sa zrušiť zákazy, ktoré ich obmedzovali v práci v cechoch. Mali by sa zrušiť getá, ktoré ich vyčleňovali zo spoločnosti. A podobne zastaviť aj

nepodložené povery o rituálnych vraždách. Lutherove praktické požiadavky boli v tom čase nové. Jeho teologické argumenty sa však zhodovali s predchádzajúcimi. Považoval za samozrejmé, že cieľom Starej zmluvy bolo dokázať Ježiša a nikoho iného ako Ježiša. Zdôrazňoval, že v Kristovi Boh bezpodmienečne prijíma všetkých hriešnikov, Židov i pohanov. Reformácia odhalila skutočný význam Biblie a jej znenie možno použiť ako dôkaz toho, že Ježiš Kristus splnil biblické zaslúbenia. Preto Židom nič nebráni v tom, aby sa stali kresťanmi. Lutherov spis by sme v dnešnej dobe označili ako misijný. Pokúšal sa poukázať na nezdravé spôsoby, ktoré v tej dobe v spoločnosti vládli a ukázať pravú cestu, ktorou sa treba vydať. Dnes už vieme, že tieto snahy sa u Luthera a cieľovej skupiny nestretli s veľkým pochopením. Môžeme sa opýtať, ako sa správať dnes. Ak nám niekto na naše misijné snahy odpovie negatívne, ak nás počas vianočných sviatkov prekvapí to, že ich obsah je síce plný radosti, pokoja a pohody, ale chýba v nich to podstatné. Postavíme sa ostro proti a začneme všetkých posilať tam a tam...? Alebo sme dostatočne silní a morálne spôsobilí, aby sme aj odmietnutie dokázali prekonať a ako protestantskí kresťania sa v každodennom živote správať príkladne podľa evanjelia a svedčiť svojim životom o spoznanej pravde? Ostatne aj Martin Luther sa narodil ako katolík.

Mgr. et Mgr. Miloslav Gdovin
evanjelický a. v. farár

FARKAŠ BALOGHY

1861 – 1933

Dňa 13. marca rozletela sa po celom šarišskom senioráte smutná správa, že skromný, ale vždy príkladne verný pracovník na vinici Pána, Farkaš Baloghy, ev. a. v. farár v Budimíre, náhle zomrel. Cirkev stratila v ňom beznáročného, dobrého pastiera, seniorát až prislovečne svedomitého šafára seniorálnej pokladnice a celá evanjelická cirkev duchovného pastiera zo starej, často zaznávanej a neporozumenej luteránskej gardy, ktorý silnejšie hlásal evanjelium podľa vokácie internej – životom, ako snáď podľa vokácie externej, slovom.

Narodil sa vo Vacove v Maďarsku, 24. júna 1861, v bohatej zemianskej rodine. V 9. roku stal sa úplnou sirotou, bezmajetnou. Ujal sa ho strýko, starý mládenec Mikuláš Szent-Ivány, veľkostatkár šajavskogemerský, ktorý ho finančne podporoval, dal ho vyškoliť, ale v tomto ovzduší lásky nepocítil. Stredné školy skončil v Šajavskom Gemeri (dnes obec Gemer), v Spišskej Novej Vsi a v Rožňave, kde v roku 1880 maturoval. Chcel sa stať vojakom, ale to nebolo možné, nakoľko už i vtedy mal dočinenia s otázkou príslušnosti. Peštianska a novohradská župa nevedeli sa dohodnúť, kde je príslušný. Chcel sa stať lekárom, to mu však nedovolil strýko, lebo je to drahé štúdium. Tak sa stal kňazom a tým sa splnili jeho obe žiadosti. Bol lekárom duší a bojovníkom Božím.

Teologické štúdiá započal v Prešove a štvrtý rok skončil v Bratislave, kde 24. júna 1884 zložil kňazskú skúšku. Po skončení štúdiá začal svoje kňazské účinkovanie vo veľkom zbore pozdišovskom, a po ročnom kaplánskom účinkovaní zaujal kňazskú stanicu v roku 1885 v Marhani, kde bol 17 rokov a potom v Budimíre, kde od 22. marca 1902 až do svojej smrti blahodarne účinkoval.

Ako kňaz držal sa vždy toho: „Bud verný až do smrti“ Nebolo funkcie, na ktorú by sa nebol čo najsvedomitejšie pripravil. Každú úlohu a to nielen cirkevnú, administratívnu, ale akéhokoľvek rázu vybavil príkladnou svedomitosťou. Bol vzorom presnosti, poriadku.

Veľmi ťažko znášal, že práve v jeho zbore, v ktorom hlavne puritánskym životom hlásal evanjeliu, „povstali různice“. Je všeobecne známe, že takmer denne sa spytoval, nezavinil som to snáď niečím sám? Odpoveď dostal až po smrti, keď nad jeho rakvou zaspieval beniakovský zmiešaný spevokol krásne nacvičený 23. žalm štvorhlasne a keď sa na jeho pohreb dostavil celý jeho cirkevný zbor a ronil úprimné slzy žiaľu nad umretím milovaného pastiera. No úplnú odpoveď dostane až vtedy, keď v zbore prestanú veriaci hovoriť: „Ja som Pavlov, ja však Apollov,

ja však Kéfasov,“ a všetci jednomyseľne zvolajú „My sme Kristovi“

V roku 1886 uzavrel stav manželský s dcérou profesora prešovského kolégia Jolanou Hazslinszkou, ktorý Boh požehnal siedmymi dietkami. Z tých štvoro povolal Boh k sebe i takto skúšajúc jeho vieru.

Po prevrate, bol prvý z tých, ktorí sa postavili pod prápor Československého štátu., pre nedokonalosť zákonov ohľadom štátnej príslušnosti pred štyrmi rokmi bola mu úplne zastavená kongrua (plat duchovného zo štátu). I v tomto nezaslúženom utrpení bol vzorom, znášal ho príkladnou trpezlivosťou bez reptania. Bol skromný, stačilo mu to, čo rodina mozoľnou prácou svojich rúk vydrobila. Dnes je jeho

príslušnosť už riešená, preukaz vystavil mu Boh slovami: „Správne, dobrý a verný sluha, nad málom si bol verný, nad mnohým ťa ustanovím; vojdi v radosť svojho pána!“ (Mt 25, 23)

Pohreb jeho odbavil sa 16. marca 1933 o 10. hodine predpoludním v chráme uprostred množstva ľudu a takmer celého kňazstva. Kázal Julius Hajdu, senior a v mene rodiny odobral sa od zvečnelého v reči maďarskej Andrej Bartho, predseda seniorátnej kňazskej konferencie. Na poslednú cestu prepustil ho požehnaním dôstojný pán biskup P. V. Čobrda.

Zosnulému prachu pokoj, duši slávu večnú a nám všetkým milosť k spaseniu!

Zdroj: Cirkevné listy, 1933

CESTA ZA DRAHOKAMOM

Viete, že na Slovensku máme unikátny drahokam? A to len kúsok od Budimíra.

V pohorí Slanských vrchov sa nachádza tajuplný podzemný svet slávnych opálových baní. Slovenské opály stáročia vynikali intenzívnou hrou farieb, tzv. opalescenciou, a pre svoje jedinečné vlastnosti sú na svetových trhoch vysoko cenené. Najstaršie opálové bane sveta sa rozprestierajú medzi obcami Zlatá Baňa a Červenica a sú známe aj ako Dubnícke bane.

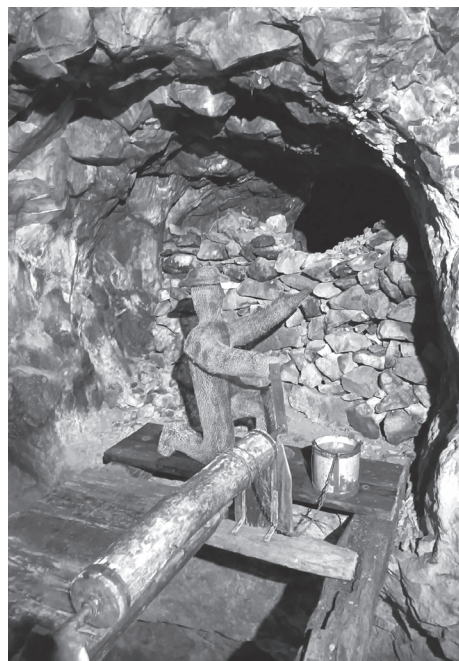
Chceli sme to miesto spoznať a preto sme sa v jedno októbrové popoludnie stretli pred hlavným vstupom do podzemia, pred štôľňou Jozef. Na začiatku sme sa trocha zohriali teplým nápojom v kaviarni, kde sme sa príjemne porozprávali. Po príhovore a modlitbe sestry farárky sme si už mohli nasadiť prilby na hlavy a vidieť úctihodnú, ťažkú prácu baníkov, ktorí sa pred každým vstupom do bane zdravili pozdravom Zdar Boh. Sprievodca nám podal množstvo zaujímavých informácií.

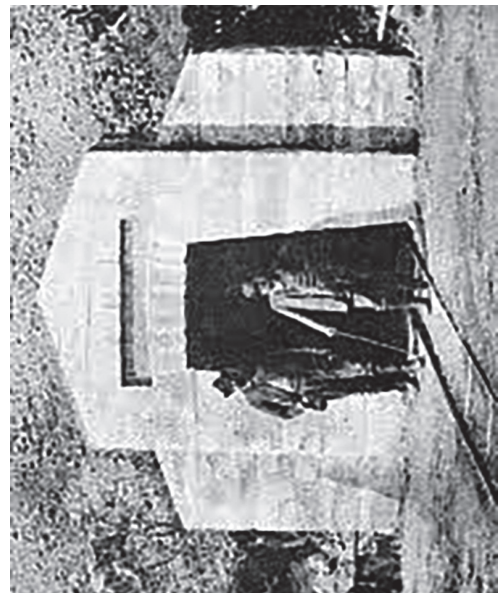
Podzemná sieť chodieb dosahuje dĺžku až 35 kilometrov a prepája komplikovaný systém podzemnej ťažby, ktorá fungovala až do roku 1922. Následne bane na takmer 100 rokov utíchli a znovu sprístupniť verejnosti sa ich podarilo v roku 2015 vďaka veľkému

nadšeniu dobrovoľníkov. V podzemí je stála teplota 4 až 6 stupňov. Súčasťou Slovenských opálových baní je Chránený areál Dubníckej bane, ktorý bol vyhlásený v roku 1964 na ochranu netopierov. V súčasnom období opálové bane sú domovom cca 4000 jedincov netopierov a hibernuju tu 11 druhov.

Bol to veľmi zaujímavý zážitok. V okolitom lese sa nachádza aj náučný chodník, ktorí si môžeme opäť spoločne prejsť a hlavne stráviť spolu čas ako spoločenstvo. Nájdí 36 rozdielov.

Anička Petrová

„BIBLIA – ARTEFAKT ALEBO ŽIVÁ KNIHA?!“

Jedno novembrové vyučovanie konfirmandov sme mali v teréne. Spoločne sme sa z Budimíra vydali autobusom do tretieho najväčšieho mesta – do Prešova. Toto mesto, ktoré má bohatú históriu, píše aj dejiny našej Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku. Veď aj Prešov sa medzi prvými zaradilo k nositeľom reformačného učenia. Stalo sa miestom, odkiaľ reformačné učenie prúdilo ďalej aj vďaka Evanjelickému kolégiu, ktoré vychovalo mnoho vzdelaných a i dnes známych ľudí.

Brat farár a tajomník biskupského úradu Východného dištriktu ECAV na Slovensku, Marek Cingel nám priblížil evanjelickú históriu mesta ku ktorej patria aj Prešovské jatky.

Následne sme sa presunuli do starého Evanjelického kolégia, kde sme mali komentovanú výstavu „Biblia – artefakt alebo živá kniha?!“ Táto výstava nám priblížila ako Biblia vznikla a vyvíjala sa až do súčasnej podoby. Medzi mnohými Bibliami sme mohli vidieť aj repliku tej prvej, ktorú vytlačil kníhtlačiar Johannes Gutenberg, vďaka ktorému sa reformačné myšlienky mohli šíriť omnoho rýchlejšie.

Bol to vzácny čas strávený spoločne, pri rozhovoroch, ale bol najmä naplnený novými poznatkami.

Anna Debnárová
zborová fararka

KOLKO LÁSKY SA ZMESTÍ DO KRABICE OD TOPÁNK

Ďakujeme všetkým, ktorí sa aj v tomto roku zapojili do projektu Kolko lásky sa zmestí do krabice od topánok pre deti žijúce v Srbsku, ale aj pre deti z detských domovov v Košiciach.

Pre detí z Vojvodiny sa nám podarilo odovzdať 23 balíčkov a finančnú zbierku vo výške 220,-€ Verím, že na Vianoce pribudne viacero úsmevov na tvári aj vďaka tomuto projektu, ktorý už niekoľko rokov zabezpečuje brat farár Jozef Havrila z Liptovského Mikuláša.

Pre deti z detských domovov v Košiciach sme odovzdali 9 balíčkov, ktoré v závere adventu potešia tých, ktorí nepoznajú Vianoce v kruhu svojej rodiny.

ĎAKUJEME!

„Vo všetkom som vám ukázal príklad, že tak musíme pracovať a ujiť sa slabých a pamätať na slová Pána Ježiša; veď On povedal: Blahoslavenejšie je dávať, ako brať.“

Skutky apoštolov 20, 35

DVE MILÉ STRETNUTIA PRI GULÁŠI A KAPUSTNICI.

Prvé stretnutie sa týkalo Košického seniorátu, kde boli pozvaní všetci presbyteri a funkcionári cirkevných zborov a uskutočnilo sa 12. 11. 2023 popoludní v Kultúrnom dome vo Vyšnej Kamenici.

Z nášho cirkevného zboru sme sa zúčastnili desiaty presbyteri spolu so s. farárkou. Stretnutie pod názvom „Radosné srdce a ochotné ruky“ nás myšlienkovy viedlo k tomu, aby naše srdcia boli zapálené a horeli pre nášho Záchrancu a Spasiteľa a aby naše ruky nezostali nečinné v našich zboroch a rodinách.

V úvodnej téme „Môj osobný rast“ sme od lektora br. Farára Ondreja Kolárovskeho dostali otázku: Prečo je osobný rast dôležitý? Účastníci z pléna odpovedali napr.: Ak živý organizmus nerastie, potom upadá a zomiera... Ak chceme slúžiť druhým, musíme sami rásť duchovne i v poznaní Pána Boha... Pomocou náskresov nám bolo poukázané, v čom je dôležitosť osobného rastu. Ako kresťania, by sme všetci mali rásť vo svojom charaktere, t.j. zo dňa na deň sa viac a viac podobáť Pánu Ježišovi Kristovi. A ako zodpovední a v službe

stojaci presbyteri a dobrovoľníci v cirkevných zboroch, mali by sme rásť aj vo svojich zručnostiach služby a tiež v schopnosti ako viesť druhých ľudí.

Dôležitým prvkom rastu je aplikácia. V cirkvi je kladený veľký dôraz na vyučovanie, čo je správne. Ale potrebujeme do praktického každodenného života dostať (aplikovať) to, čo sa učíme

z Božieho Slova. Ak rastú len naše vedomosti bez nášho charakteru, tak nám hrozí pýcha. Pokora je preto dôležitá črta nášho charakteru.

Druhým prednášajúcim bol Mgr. Vladimír Ferencík, ktorý nás zaujímovou formou previedol prezentáciou – pýtal sa a my sme odpovedali, na jeho tému „Práva, povinnosti a zodpovednosť presbyterov v zmysle CPP“ (cirkevnoprávných predpisov).

Stretnutie ukončil modlitbou em. br. biskup Igor Mišina. Potom sme boli pozvaní ku vzájomným rozhovorom a k pohosteniu – k výbornému jemne pikantnému gulášu, koláčom, kávičke.

Božie Slovo nás povzbudzuje a vyzýva k rastu. Verím, že aj toto stretnutie nám napomôže osobne rásť v našom charaktere na Božiu slávu.

Druhé stretnutie sa udialo v našom cirkevnom zbore počas 2. adventnej nedele popoludní. Ako obyčajne najskôr sme rozmýšľali urobiť stretnutie iba s našimi milými seniormi. Avšak na organizačnom stretnutí sestra farárka navrhla, že seniory sa radi stretnú a porozprávajú aj s mladšími členmi zboru. A bol to veľmi dobrý nápad!

Najskôr sa naši seniory stretli v kostole pri Večeri Pánovej spojenej so spovedou. Sestra farárka sa prihovarila na text z proroka Izaiáša zo 40. kapitoly, kde zúčastneným zaznelo povzbudzujúce slovo: „Ale tí, čo očakávajú Hospodina, dostávajú novú silu, vznášajú sa na krídlach ako orly, bežia, a neslabnú, chodia, a neustávajú.“

Po presune do kultúrneho domu nás všetkých privítala s. farárka a po-

tom nám poslúžili pozvaní hostia od Popradu piesňami a slovom. Asi v strede programu bola ďakovná modlitba za pripravené pohostenie (výborná kapustnica, koláče, čaj, káva...) Počas pohostenia a rozhovorov jeden brat hral na špeciálny hudobný nástroj o 10 strunách, ktorých je len pár na Slovensku. Volá sa „pedal steel guitar“. Niekoľkými piesňami na záver, ukončila hudobná skupina svoje vystúpenie.

Na záver sa prihovaril zborový dozorca, ktorý pripomenul veršik z pozvánky (Lukáš 19, 10), ktorú dostali naši seniory: „Lebo Syn človeka prišiel hľadať a spasť to, čo bolo zahynulo.“ Potom bola krátka tichá modlitebná chvíľa ukončená hlasnou modlitbou. Bola vyslovená veľká vďaka hudobníkom, kuchárom a najmä našim tí-

nedžerom, ktorí s ochotou obsluhovali pri stoloch. Ešte raz všetkým patrí veľké **ĎAKUJEM!**

Milí bratia a sestry, vy skôr narodení (ale aj všetci ostatní), prajem vám aj toto cestou v mene nášho presbyterstva i predsedníctva cirkevného zboru, aby ste v každej situácii očakávali na Hospodina, hľadali pomoc a spoľahli sa na Neho. Veď Jemu nie je nikto ľahostajný, či je dieťa alebo starší človek. On túži

po tom, aby každý bol zachránený pre večnosť a nešiel do zahynutia. A preto nám všetkým daroval to najvzácnejšie, čo nám darovať mohol – svojho Syna, Ježiša Krista. A ON prišiel hľadať, aby zachránil každého, komu na tejto záchrane záleží. Pán Ježiš stále hľadá! Môžeš Mu za to poďakovať, že aj teba hľadal, a že si sa Mu dal nájsť?

Vladimír Peter
zborový dozorca

MODLITBA FRANTIŠKA SALESKÉHO V STAROBE

Pane, ty vieš lepšie ako ja, že zo dňa na deň starnem a jedného dňa budem starý. Chráň ma pred myšlienkou, že musím pri každej príležitosti a ku každej téme niečo povedať.

Nauč ma, aby som bol rozvážny a ochotný pomáhať, ale aby som pri tom nevrtal a nerozkazoval. Nauč ma, aby som dokázal mlčky znášať svoje choroby a ťažkosti.

Pomôž mi, aby som bol, ako je to len možné, láskavý. Starý mrzút je korunné dielo diablove. Nauč ma u iných odhaľovať nečakané schopnosti a daj mi krásny dar, aby som tiež dokázal zmeniť sa o nich.

Nechcem sa sťažovať, ale tebe, Pane, to hovorím, že sa bojím staroby. Je mi

tak, ako keby som sa musel rozlúčiť, nemôžem zastaviť čas. Ale ty, Pane, hovoríš: „Kto verí vo mňa, tomu narastú krídla ako orlovi.“

Daj môjmu srdcu silu, aby som prijal život tak, ako ho ty riadiš. Nie mrzutý, nie lútostivo, nie so skluslou náladou, nie ako odchádzajúci, ale ako vďačný a pripravený ku všetkému, k čomu ma ty ešte povoláš. A k tomu mi daj všetku silu srdca. Amen.

Túto modlitbu, ktorá aj po vyše 400 rokoch od jej napísania nestratila nič na svoje aktuálnosti, v závere bohoslužieb pre seniorov predniesla sestra presbyterka Božena Fazekášová.

PIETNA SPOMIENKA PRI HROBE ALBERTA UJHÁZYHO

(7. december 2023)

Mal to byť deň ako každý iný a obvyklé povinnosti pracovného týždňa... Nádherna praskajúceho snehu sa vonku menila na mokro v topánkach. Plánované stretnutie pri príležitosti pietnej spomienky nevyzeralo v mojej predstave lichotivo. Avšak rozhodnutie a odhodlanie človeka je silnejšie. Šli sme dvoma autami, niektorí i peši do lesa medzi Chabžanmi a Trebejovom ku hrobu Alberta Ujházyho. Vystúpili sme do nádherne zasneženej krajiny. Hlbooko v lese, nikde nič, len krásna vrstva snehu a stromy okolo nás. Boli sme pätnásti. Usporiadateľka a kronikárka obce Budimír, Zuzana Kšenzíghová, nás na úvod privítala a prečítala stručný životopis zosnulého. Nasledovalo biblické zamyslenie pani farárky. V rámci programu poľovníci predstavili ukážky poľovníckeho trúbenia. Krásne zvuky trúb sa niesli lesom. Nechýbalo uloženie venca a zapálenie sviečky. Bolo to stretnutie rôznych ľudí, názorov, povolaní, vierovyznaní. Napriek tomu sme bez zaváhania na záver spievali K Tebe ó Bože môj bližšie v Tvoj stan! Význam slov piesne prenikal k ľudskej duši. A každého z nás napriek studeným nohám a rukám hrialo čosi pri srdci. Pre mňa bola pietna spomienka pri príležitosti 150. výročia smrti Alberta Ujházyho úžasným únikom z reality,

relaxom, porozmýšľaním nad životom. Krása okamihov nespočívá len v okolnostiach ale najmä v pohľade na nich. V mysli mi znelo slovo zo zamyslenia: „Poďte ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste preťažení, ja vám dám odpočinutie! Vezmite na seba moje jarmo a učte sa odo mňa, lebo som krotký a pokorný v srdci a nájdete si odpočinutie duši.“ (Mt. 11, 28) Zaznela otázka: ako odpočívam ja? Veru, každý to má ináč, jeden aktívne, druhý na gauči s vyloženými nohami... Pán Boh nás k sebe volá. Ponúka odpočinutie v Jeho prítomnosti, kde načerpáme silu do našich dní. Albert Ujházy rád trávil čas na miestach, ktoré sa stali aj miestom jeho posledného odpočinku. Možno sa tam v tichosti prírody rozprával s Bohom, ktorý je bližšie, než si myslíme.

Gabika Petrová

ALBERT UJHÁZY

Albert Ujházy, najmladší z deviatich súrodencov sa narodil v mladšom kaštieli v Budimíre dňa 23. júla 1831. Pokrstený bol hneď nasledujúci deň v obišovskom evanjelickom kostole ako Albert Štefan. Jeho rodičmi boli Anton – veľkostatkár a okresný sudca viacerých žúp a Terézia rod. Dessewffy. Ujházyovci boli príslušníkmi nižšej netitulovanej šľachty – zemaniam, ktorí sa živilí hospodárením na rozsiahlych veľkostatkoch. Keďže bol Albert šľachticom, základnú školu ne navštevoval. Vzdelávali ho domáci učitelia priamo v kaštieli. O ďalších Albertových štúdiách zatiaľ informácie nemáme. Pravdepodobne tak ako jeho príbuzní aj on možno navštevoval prešov-

ské Evanjelické kolégium príp. iné vyššie školy. Po štúdiách vstúpil do armády. Bol prvým poručikom národnej gardy. 11. júla 1849 ho generál Arisztid Dessewffy (jeho strýko), veliteľ IX. zboru, vymenoval za poručíka a veliaceho dôstojníka do svojho štábu (v kádri Bocskaiovho 17. husárskeho pluku). V tejto pozícii napokon dosiahol hodnosť nadporučíka. 28. decembra 1850 narukoval k 9. husárskemu pluku a v roku 1852 z armády odišiel.

5. februára 1853 sa Albert Ujházy oženil s Teréziou Priessnitzovou, dcérou Vincenza Priessnitsa, v tej dobe svetoznámeho zakladateľa modernej vodoliečby a tiež prvého vodoliečebného ústavu na svete, ktorý dnes poznáme ako Lázně Jeseník v ČR. Albert spoznal Teréziu vďaka svojmu staršiemu bratovi Jozefovi, ktorý sa oženil s Teréziinou staršou sestrou Žofiou. Dve sestry Priessnitzové sa teda vydali za dvoch bratov Ujházyových do Budimíra. Od roku 1863 patrili manželom Albertovi a Terézii kaštieľ v Chabžanoch, ktorý kúpili od Eduarda Bujanoviča. Postupne sa do manželstva

narodili štyri deti. V roku 1858 dcéra Irena, ktorá zomrela vo veku štyroch rokov, v roku 1859 Helena, ktorá sa dožila dvoch rokov, v roku 1863 dcéra Žofia a napokon v roku 1869 jediný syn Ivan. Albert Ujházy bol evanjelikom a jeho manželka Terézia katolíčkou. Prvé dve dcéry boli preto pokrstené v rímskokatolíckom kostole v Budimíre a dcéra Žofia a syn Ivan boli tak ako ich otec evanjelikmi. Manželia boli veľkými dobrodincami Evanjelického cirkevného zboru a. v. v Obišovciach, do ktorého patrila aj obec Chabžany. V roku 1867 sa Albert Ujházy stal členom Spolku národnej obrany Šarišskej župy. Tak ako väčšina šľachticov aj on bol vášnivým poľovníkom. Svedčia o tom dve hájovne, ktoré Ujházyovci vlastnili v Kysaku a v Trebejove.

Albert Ujházy zomrel 7. decembra 1873 vo veku 42 rokov. Kým v dobovej tlači sa píše, že zomrel počas poľovačky, na ktorej utrpel srdcový infarkt, v matrike zomrelých aj v kronike cirkevného zboru sa ako príčina smrti uvádza choroba. Albert mal roky trpieť na ochorenie kostnej drene. Zápis v kronike: „7. decembra postihla rodinu Ujházy veľká rana. Pán Albert po troch dňoch trvajúcich krčv zomrel, po tom, čo sa zo svojej predošlej choroby úplne vyliečil. 10. decembra bol pochovaný v chabžanských lesoch na jednom vršku, na úplne jednoduchom mieste podľa vlastného prania. Tam, kde si počas poľovačiek zvykol oddýchnuť, tam mu to stále padlo vhod. Tam si chcel navždy odpočinuť. Pokoj jeho duši.“ Pochoval ho budimírsky evanjelický farár Andrej Chotváč spolu s obišovským evanjelickým farárom Fridrichom Füzelym.

Albertova manželka Terézia zomrela 29. septembra 1913 v Košiciach. Dcéra Žofia sa vydala za Jána Görgeya a presťahovala sa do rodiska svojho manžela. Görgeyovci žili v kaštieli v Toporci. Syn Ivan sa oženil s Alžbetou Kisovu a naďalej obýval kaštieľ v Chabžanoch. Manželstvo však zostalo bezdetné. Po smrti svojej tety Žofie zdedil Ivan aj budimírsky kaštieľ. Zomrel v roku 1930. Rod Ujházy z Budimíra tak vymrel po meči. Dnes už nenájdeme ich potomkov s týmto priezviskom. Po ženskom pokolení potomkovia rodu Ujházy žijú v Maďarsku, Kanade, Rakúsku, Nemecku...

Ujházyovci boli poslední šľachtickí majitelia kaštieľov v Chabžanoch aj Budimíre. Takmer všetci sú pochovaní v rodinnej krypte pod starým evanjelickým kostolom v Budimíre.

Zuzana Kšenzighová
kronikárka obce Budimír

OBLÁČIK PRE DETI!

Milé deti!

Počas Vianočných sviatkov, ktoré majú asi všetci veľmi radi, si pripomínáme niečo veľmi dôležité. Pripomíname si, že Pán Ježiš prišiel na túto zem. Prečo? Preto, lebo nás má veľmi rád. Hoci je Boží Syn, narodil sa v maštálke. Jeho mama Mária Ho nemohla uložiť do peknej postielky ani do kočíka alebo kolísky. Uložila Ho do jaslíčiek, odkiaľ zvieratka jedli potravu. Skúste vypátrať (ak to neviete), prečo sa Pán Ježiš narodil v maštálke a nie v nejakej dobre a kvalitne vybavenej nemocnici.

O narodení Pána Ježiša – Jeho prichode na zem – už veľmi dávno pred tým hovorili proroci, ktorým Pán Boh dal vedieť, že sa tak stane a že sa Pán Ježiš narodí v Betleheme. Proroci Pána Ježiša nazvali menom IMMANUEL. Keď si toto

meno preložíme do slovenčiny, zistíme, že to znamená: IMAN S HOB (trochu sa mi poprehadzovali písmenká; skúste to napraviť). Čo to teda znamená?

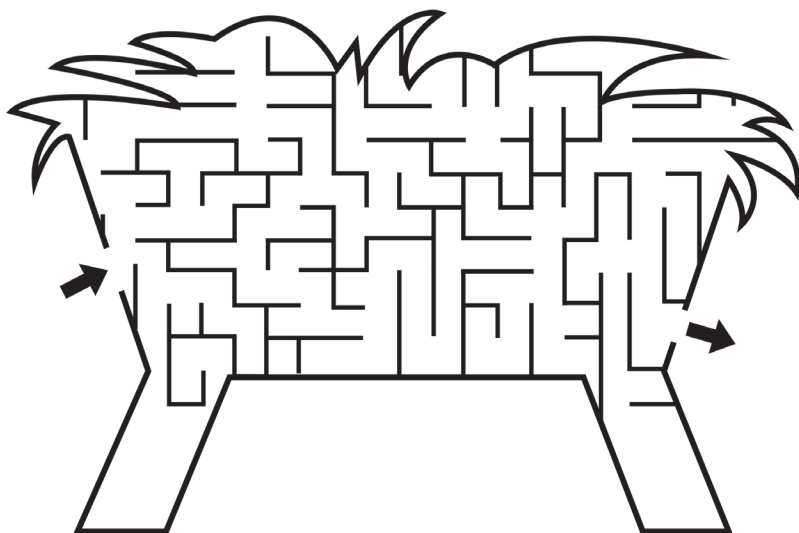
Keďže Pán Ježiš je stále s nami, aj keď Ho svojimi očami nemôžeme teraz vidieť, nemusíme sa báť, ale môžeme sa tešiť. Sám Pán Boh nám hovorí:

„Neboj sa, lebo ja som s tebou.“
(Izaiáš 41, 10a)

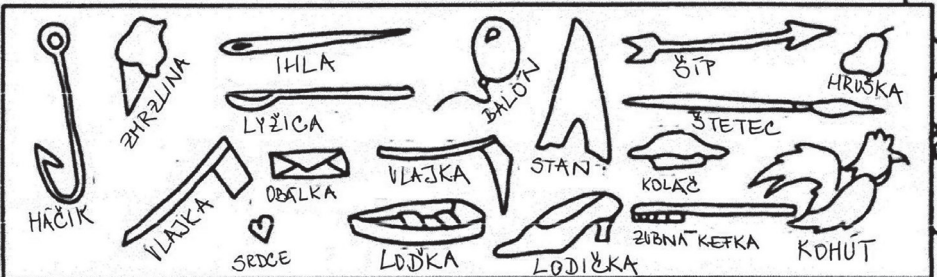
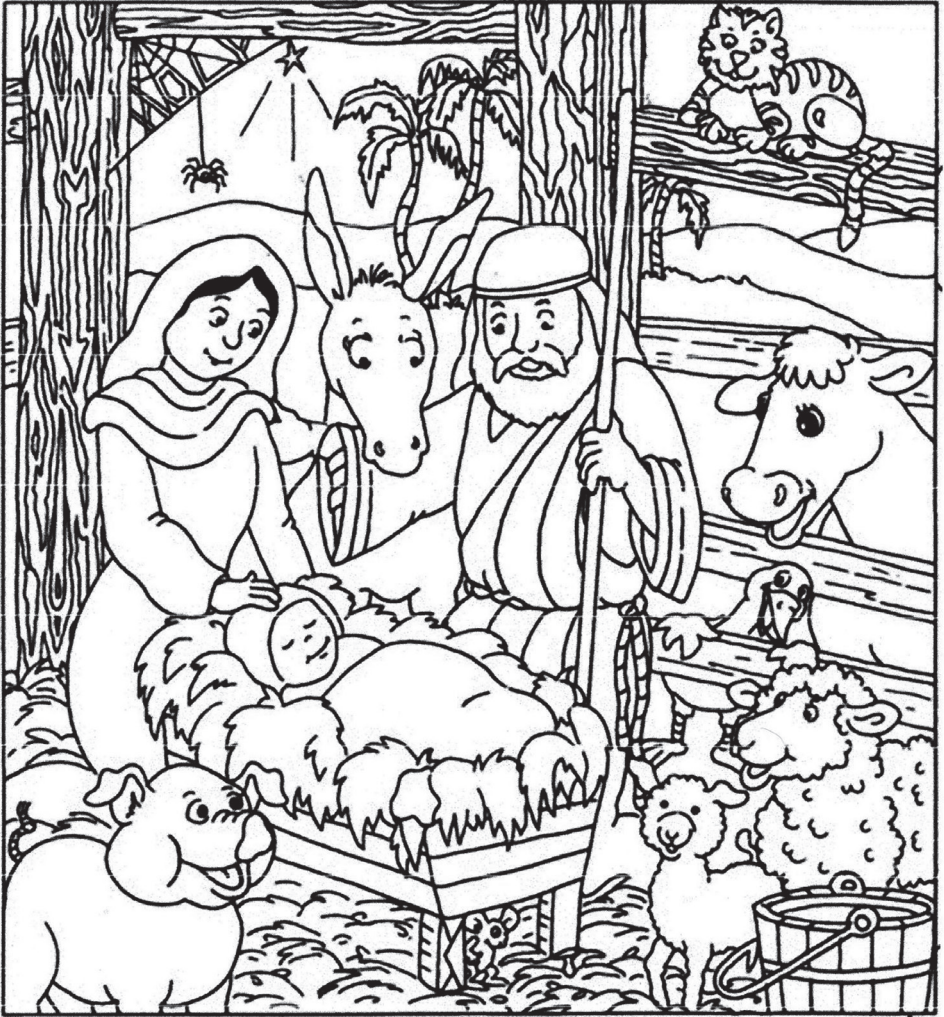
Milé deti, naučte sa tento veršík z Biblie a dobre si ho navždy zapamätajte.

Na ďalšej strane Vás čaká obrázok narodenia Pána Ježiš v ktorom sú ukryté predmety nakreslené v rámcčku. Nájdete ich všetky?

Prajeme Vám krásne, Pánom Bohom požehnané Vianoce!

ADVENTNÉ VENCE

Poslednú sobotu pred začiatkom adventu sa ženy z nášho zboru mali možnosť stretnúť pri kreatívnej činnosti. Pri výrobe vlastného adventného venca. Zišli sme sa ozaj v hojnom počte, prišli tínedžerky, slobodné, mamky s deťmi, mladšie aj staršie ženy, dokopy nás bolo takmer 50. Človek by si ani nemyslel, že bočná loď nášho kostola dokáže poňať toľko ľudí a k tomu aj kopce darovanej čečiny, ozdôb, sviečok, zákuskov a iných pochutín. Bol to pre mňa pekný čas, kedy sme sa mohli ako ženy navzájom inšpirovať, povzbudiť, potešiť a niečo pekné vytvoriť, čo nám pripomenie krásu a vzácnosť tohto adventného času.

Naše vence a ozdoby boli originálne, každá iná, vyrábaná s nejakým zámerom, či už pôjdu na dvere alebo do kuchyne na stôl, či na okno alebo na podestu. Vložili sme kúsok seba do každého vytvoru. Tak aj Hospodin, náš Boh je Boh tvorivý, krásny, dobrý a má so životom každej z nás nejaký zámer. Určil nám čas a priestor, dal nám život a stvoril nás každého jedinečne, aby sme ho tešili a prinášali mu slávu.

Martina Vahalcová

OKIENKO DO CIRKEVNÉHO ZBORU

(september 2023 – december 2023)

Sviatosť Krstu svätého prijali:

Adriána Köverová, 26. 11. 2023

„Kto uverí a bude pokrstený,
bude spasený.“ *Mk 16, 16a*

Trojediný Pán Boh nech všetky pokrstené deti a ich rodiny sprevádza svojou láskou, milosťou, požehnaním, nech ich ochraňuje a vedie.

Do stavu manželského vstúpili:

Anna Malgorzata Stefaniak a Ctibor Uličný, 28. 10. 2023

Požehnaj Vám Hospodin zo Siona! Ž 128, 5a

Čo teda Boh spojil, človek nerozlučuj! Mt 19, 6

Novomanželom úprimne blahoželáme a na spoločnej ceste životom prajeme, aby Pán Boh požehnával ich vzájomnú lásku, upevňoval ich vzájomnú úctu a vzájomné porozumenie, aby silou Jeho lásky dokázali byť a zostať ako jedno srdce, a tak aby zdieľali názor Martina Luthera, že neexistuje nič príjemnejšie a príťažlivejšie, ako je dobré manželstvo.

V nádeji vzkriesenia a večného života sme sa rozlúčili s:

Annou Horovskou r. Lukáčovou, 86 ročnou, 6. 10. 2023

Dušanom Makom, 72 ročným, 18. 11. 2023

Elenou Fazekašovou, r. Sekerákovou, 87 ročnou, 6. 12. 2023

„Riekol Ježiš: Ja som vzkriesenie a život – kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie.“
J 11, 25

Pozostalým rodinám nech Pán dá svoj pokoj, silu, pevnú nádej vzkriesenia a večného života, nech ich vedie, ochraňuje a požehnáva.

*Sláva buď Pánu Bohu na výsosti
a ľuďom dobrej vôle
buď pokoj v srdciach z Kristovej milosti.*
(ES. č. 52)

Milé sestry a milí bratia v Pánovi Ježišovi Kristovi!
Pokoj, radosť, lásku a požehnanie
v našom Spasiteľovi Pánovi Ježišovi Kristovi
Vám počas vianočných sviatkov
i celého nastávajúceho roka 2024
praje

**Predsedníctvo
Cirkevného zboru**
Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovesnku
Budimír

